

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a JUDr. Faisala Husseiniho v právní věci žalobce: **S. A.**, zastoupený JUDr. Matějem Šedivým, advokátem se sídlem Praha 1, Václavské náměstí 831/21, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 936/3, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 10. 11. 2025, č. j. 55 Az 2/2025 – 24,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 18. 11. 2024, č. j. OAM-562/ZA-ZA11-ZA17-2024 neudělil žalobci žádnou z forem mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu).

[2] Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu, kterou Krajský soud v Praze shora uvedeným rozsudkem zamítl.

[3] Při posouzení věci vycházel krajský soud z následujícího skutkového stavu. Žalobce, státní příslušník Uzbekistánu, podal žádost o mezinárodní ochranu primárně z ekonomických důvodů, neboť se ve vlasti potýká s tíživou finanční situací, vysokými dluhy u soukromých osob a potřebou zaopatřit manželku a pět dětí. Před příjezdem do České republiky v dubnu 2024 pobýval žalobce v Maďarsku, kde mu však bylo po problémech se zaměstnavateli zrušeno pobytové oprávnění a uložena povinnost zemi opustit. Žalobce v rámci správního řízení výslovně uvedl, že v zemi původu nebyl politicky aktivní ani nečelil pronásledování; jeho cílem je získat v ČR legální pobyt a zaměstnání, aby mohl splatit dluhy, které jsou již předmětem šetření tamní policie. Žalovaný neshledal důvody pro udělení žádné z forem mezinárodní ochrany, neboť potíže žalobce vyhodnotil jako ryze ekonomické, přičemž v zemi původu mu nehrozí vážná újma ani pronásledování z azylově relevantních důvodů.

[4] Krajský soud především potvrdil použitelnost podkladů OAMP, které čerpají z relevantních mezinárodních zdrojů a žalobce je nijak konkrétně nezpochybil. K samotnému azylovému příběhu konstatoval, že břemeno tvrzení leží na žalobci, který však v průběhu správního řízení uváděl pouze ekonomické motivy a snahu o splácení dluhů, přičemž obavy z výhrůžek či kriminalizace dluhu uplatnil až v žalobě, aniž by je blíže specifikoval. Jelikož žalobce nevyužil možnosti ochrany v zemi původu a uzbecké státní orgány nelze *a priori* považovat za nefunkční, nebyly naplněny podmínky pro udělení azylu ani doplňkové ochrany. Krajský soud závěrem potvrdil správnost postupu žalovaného i u humanitárního azylu, neboť obtížná socioekonomická situace a snaha o legalizaci pracovního pobytu nejsou samy o sobě důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, která neslouží jako náhrada standardních pobytových institutů.

[5] Žalobce (dále „stěžovatel“) brojí proti napadenému rozsudku kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Stěžovatel především namítá nesprávné hodnocení své věrohodnosti; má za to, že krajský soud vycházel ze selektivně posouzených rozporů ve výpovědích, aniž by zohlednil specifika azylového řízení, zejména psychickou zátěž stěžovatele, jazykovou bariéru a možný vývoj jeho tvrzení. Podle stěžovatele neměl být samotný nesoulad mezi dřívějšími a pozdějšími výpověďmi automaticky vykládán v jeho neprospěch, ale měl být posouzen v širším kontextu jako možné upřesnění jeho obav, zejména ve vztahu ke kriminalizaci nesplaceného dluhu v zemi původu.

[7] Dále stěžovatel namítá nedostatečné posouzení otázky státní ochrany v Uzbekistánu a s tím souvisejícího rizika pronásledování. Zdůrazňuje, že i soukromoprávní dluh může být v Uzbekistánu kvalifikován jako trestný čin podvodu, čímž se do věci zapojuje státní aparát, který se může stát původcem pronásledování. Krajský soud podle stěžovatele pochybil, pokud tuto námitku formalisticky odmítl s odkazem na absenci předchozích problémů se státními orgány a nedostatečně se zabýval reálným rizikem možného budoucího postihu. Současně namítá nedostatečnost podkladů o zemi původu, neboť zpráva Ministerstva vnitra podle něj nepokrývala specifickou otázku kriminalizace dluhů a praxe státních orgánů.

[8] Stěžovatel se domnívá, že jeho případ má dopad na širší okruh jeho krajanů v podobné situaci, a proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud jeho kasační stížnost věcně projednal, rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[9] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že stěžovatel podal žádost o mezinárodní ochranu účelově, za účelem legalizace pobytu. Námitky týkající se vyhrožování ze strany věřitelů, údajné solidarity policie s věřiteli a rizika státního pronásledování označuje za nově uplatněné až v žalobě, přičemž zůstaly bez konkrétního vysvětlení. Podle žalovaného jde o obecná a často používaná tvrzení bez vztahu ke konkrétním okolnostem případu. Žalovaný má za to, že žalobní i kasační argumentace vychází z účelově vytvořeného a postupně doplňovaného azylového příběhu, který se liší od původních tvrzení stěžovatele, pročez nepovažuje za nutné se k těmto námitkám podrobně vyjadřovat. Uzavírá, že napadený rozsudek netrpí vytýkanými vadami, plně

pokračování

na něj odkazuje a navrhuje kasační stížnost zamítnout jako nedůvodnou, případně odmítnout pro nepřijatelnost.

[10] Vzhledem k tomu, že se v dané věci jedná o kasační stížnost proti rozhodnutí ve věci, ve které rozhodoval specializovaný samosoudce, Nejvyšší správní soud se ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. zabýval nejprve otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele; pokud by tomu tak nebylo, musela by být v souladu s uvedeným ustanovením odmítnuta jako nepřijatelná.

[11] Nejvyšší správní soud ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“ tak, že jeho znaky jsou naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu*“. Kasační stížnost ve věcech, v nichž o žalobě rozhodoval specializovaný samosoudce, je podle závěrů zaujatých v označeném usnesení přijatelná v následujících případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) napadené rozhodnutí krajského soudu vykazuje zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[12] V nyní posuzované věci žádná ze stěžovatelem předestřených otázek nesplňuje žádné z výše vymezených kritérií přijatelnosti kasační stížnosti. Krajský soud posoudil stěžovatelovu žalobu v souladu s dosavadní judikaturou Nejvyššího správního soudu, od které není důvod se jakkoli odchýlit. V napadeném rozhodnutí rovněž nebylo shledáno pochybení krajského soudu, které by mohlo dopadat do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[13] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[14] V projednávané věci spatřuje stěžovatel přijatelnost své kasační stížnosti v tvrzení, že situace, kterou zažívá „*se může týkat značného množství jeho krajanů*“. Pomine-li Nejvyšší správní soud skutečnost, že jde o tvrzení zcela obecné, hypotetické a nepodložené důkazy, i pak mu nezbyvá než konstatovat, že ani svým obsahem neodpovídá žádnému z důvodů přijatelnosti kasační stížnosti. Nejblíže by jim mohlo být tvrzení o závažném pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele, konkrétně námitka, že krajský soud nevypořádal všechny žalobní body. Pokud by tomu tak bylo, šlo by o nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pro nedostatek důvodů, neboť z jeho odůvodnění musí být zřejmé, jak soud rozhodl a jakými úvahami byl veden; výrok musí mít oporu v jasném a srozumitelném odůvodnění, které se vypořádá se všemi podstatnými žalobními námitkami (viz například rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, č. 133/2004 Sb. NSS a ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS; rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

[15] Stěžovatel v uvedené souvislosti namítá, že se krajský soud řádně nezabýval otázkou funkčnosti uzbecké policie a orgánů vnitřní kontroly ve vztahu k trestnímu postihu dlužníků. K této otázce se krajský soud vyjádřil v rozsahu vymezeném žalobními námitkami

v odst. 20 odůvodnění napadeného rozsudku, kde uvedl, že samotné tvrzení o možné kriminalizaci neplacení dluhů v uzbeckém právu není pro posouzení žádosti o mezinárodní ochranu rozhodné. Stěžovatel ani netvrdil konkrétní hrozbu trestního postihu či újmy; ve správním řízení pouze uvedl, že se jeho věřitelé obrátili na policii. Krajský soud zdůraznil, že není oprávněn za stěžovatele jeho obavy domýšlet a odkázal na judikaturu správních soudů, která obdobné obecné námitky ohledně kriminalizace dluhů u žadatelů z Uzbekistánu odmítá jako nedůvodné, a konstatoval, že ani dostupné informace o zemi původu neprokazují, že by neschopnost splácet dluhy vedla ke kriminalizaci.

[16] Toto vypořádání žalobní argumentace odpovídá požadavkům judikatury zmiňované v odst. [13] výše. Lze dodat, že pouhý nesouhlas stěžovatele s odůvodněním a závěry napadeného rozsudku jeho nepřezkoumatelnost nezakládá (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2013, č. j. 2 As 47/2013 - 30, ze dne 29. 4. 2010, č. j. 8 As 11/2010 - 163). Nepřezkoumatelnost není ani projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak podrobně má být rozsudek odůvodněn, nevykazuje-li odůvodnění natolik vážné deficity, které objektivně brání přezkumu napadeného rozhodnutí (srov. rozsudky tohoto soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016 - 24, ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017 - 35). Tak tomu v nyní posuzované věci není.

[17] Stěžovatel dále namítá, že krajský soud založil své závěry na jeho nevěrohodnosti. Nejvyšší správní soud konstatuje, že napadený rozsudek na takovém závěru nestojí. Žaloba byla zamítnuta proto, že tvrzené skutečnosti nezakládají důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Krajský soud věrohodnost stěžovatele nezpochybnil; pouze poukázal na to, že část tvrzení byla uplatněna až v žalobě, a to bez bližší konkretizace. Přesto se jimi zabýval (odst. 16–20 odůvodnění napadeného rozsudku), avšak neshledal v nich důvod ke změně závěrů žalovaného. Ve správním řízení stěžovatel uváděl toliko ekonomické důvody (nutnost práce a splácení dluhu) a výslovně uvedl, že jiné problémy po návratu neočekává. Tvrzení o výhrůžkách a konfliktu s veřejnou mocí v důsledku trestnosti nesplacení dluhu uvedl až následně a nekonkrétně.

[18] Postup krajského soudu a jeho závěry odpovídají ustálené judikatuře, podle které břemeno tvrzení ohledně skutečností svědčících o hrozbě pronásledování či vážné újmy nese žadatel o mezinárodní ochranu, přičemž správní orgán ani soud nejsou povinni za něj tyto důvody domýšlet. V projednávané věci proto krajský soud správně dovodil, že nově a neurčitě uplatněná tvrzení o výhrůžkách ze strany věřitelů postrádala konkrétnost, a nebylo je tak možné blíže ověřit ani posoudit jejich relevanci; současně z podkladů o zemi původu stěžovatele nevyplývalo, že by uzbecké orgány nebyly schopny poskytovat ochranu před jednáním soukromých osob, přičemž stěžovatel se o takovou ochranu ani nepokusil (k tomu viz například rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 - 62, a ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, nebo usnesení tohoto soudu ze dne 25. 7. 2013, č. j. 5 Azs 11/2012 - 23, a ze dne 9. 1. 2025, č. j. 7 Azs 332/2024 - 15, či ze dne 17. 6. 2025, č. j. 2 Azs 104/2025 - 44). Krajský soud též v souladu s požadavky judikatury odůvodnil, proč vzhledem k tvrzením stěžovatele a skutkovým zjištěním žalovaného považoval zjištěné informace o Uzbekistánu za dostačující a ve vztahu k nim nedoplnil dokazování (srov. například rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 12. 2009, č. j. 1 Afs 77/2009 - 114, či ze dne 28. 4. 2005,

pokračování

č. j. 5 Afs 147/2004 - 89, č. 618/2005 Sb. NSS). K hodnocení bezpečnostní situace v Uzbekistánu lze odkázat například na rozsudek tohoto soudu ze dne 14. 7. 2023, č. j. 2 Azs 20/2022 - 30.

[19] Poukaz na kriminalizaci neplacení dluhů by bylo možno považovat za reálné riziko pronásledování či vážné újmy pouze tehdy, pokud by stěžovatel tvrdil konkrétní hrozbu trestního postihu, či předestřel osobní zkušenost s postupem orgánů veřejné moci; obecně formulované námitky tohoto typu nejsou způsobitelné závěry správního orgánu zvrátit (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2025, č. j. 4 Azs 142/2025 - 28). Stěžovatel relevantním způsobem netvrdil, proč by v jeho případě neměly platit závěry vyplývající z žalovaným opatřených informací o zemi původu, podle kterých je v Uzbekistánu ochrana ze strany státních orgánů obecně dostupná a nic nenasvědčuje tomu, že by dlužníci neschopní splácet své dluhy byli z tohoto důvodu kriminalizováni. Závěry krajského soudu tedy i v tomto směru korespondují s konstantní judikaturou Nejvyššího správního soudu.

[20] Jak již Nejvyšší správní soud mnohokrát zdůraznil, je to právě žadatel, kdo je primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany (viz například usnesení ze dne 20. 6. 2013, č. j. 9 Azs 1/2013 - 38, či ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014 - 48). Rozsah a obsah informací, které správní orgán o zemi původu zjišťuje, se tak odvíjí od povahy sdělení žadatele o mezinárodní ochranu (usnesení tohoto soudu ze dne 16. 12. 2021, č. j. 3 Azs 118/2021 - 39). Stěžovatel však ani netvrdil, že by u něj byly dány důvody, pro které by mu v zemi původu mohlo hrozit azylově relevantní pronásledování, ať již ze strany státu či nestátních subjektů. Z judikatury Nejvyššího správního soudu přitom vyplývá, že skutečnosti rozhodné pro udělení azylu je správní orgán povinen zjišťovat jen tehdy, jestliže žadatel alespoň plausibilně tvrdí, že tyto důvody existují (viz například rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 - 41).

[21] K samotné podstatě stěžovatelovy žádosti o mezinárodní ochranu Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem poukazuje na ustálenou judikaturu tohoto soudu, dle které nelze snahu o legalizaci pobytu, stejně jako ekonomické důvody žádosti o mezinárodní ochranu, považovat za hrozbu pronásledování či vážné újmy ve smyslu § 12, respektive § 14a zákona o azylu, a tudíž za relevantní důvod pro udělení mezinárodní ochrany (viz například rozsudky ze dne 21. 8. 2003, č. j. 2 Azs 5/2003 - 46, publ. pod č. 18/2003 Sb. NSS, ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 - 81, či usnesení ze dne 12. 7. 2016, č. j. 2 Azs 115/2016 - 26 a ze dne 22. 9. 2023, č. j. 8 Azs 144/2023 - 28).

[22] Lze tedy uzavřít, že kasační stížnost svým významem nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Dosavadní judikatura poskytuje dostatečné řešení otázek předestřených v kasační stížnosti, nejde o právní otázky, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, není dána potřeba učinit judikaturní odklon ani nebylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost ve smyslu § 104a s. ř. s. jako nepřijatelnou odmítl.

[23] Odmítnutí pro nepřijatelnost představuje zjednodušený meritorní přezkum (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021,

č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS), výrok o náhradě nákladů řízení se proto opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, Nejvyšší správní soud mu však náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu podle obsahu spisu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti proto nebyla přiznána žádnému z účastníků.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 21. května 2026

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu